

**Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə**

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər –Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Mövlayev Azər Aydın oğlunun katibliyi ilə,

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsindən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlu cavabdeh Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti XXXXİstehsalat Birliyinə qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, Xəzər rayonu, Şüvəlan qəsəbəsi, XXXX sayılı bağ ünvanında yerləşən fərdi yaşayış evinə (kod: XXXX) əsassız olaraq hesablanmış 518,40 manat cərimə borcunun və istismara yararsız hesab olunmuş sayğacın dəyərində görə 213 manat pulun silinməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

İddia tələbi onunla əsaslandırılmışdır ki, Xəzər rayonu, Şüvəlan qəsəbəsiXXXX sayılı bağ ünvanında yerləşən fərdi yaşayış evində yaşayır. Təbii qazdan istifadəyə görə tərəfdən vaxtı-vaxtında ödənişlər aparılmışdır. İstifadəsində olan smart tipli qaz sayğacı XXXX-ci il tarixdə XXXXİB-nin əməkdaşları tərəfindən yeni sayğacla əvəz edilmişdir. Köhnə sayğac çıxarılməkən sayğacın bütövlüklüyü pozulmamışdır, belə ki, sayğacın üzərindəki bütün möhürlər yerində olmuşdur. Yeni sayğacdan qısa bir müddət istifadə etdikdən sonra smart kartının bloka salındığını görmüşdür. Bununla bağlı yerli qaz idarəsinə getdikdə ona bildirmişlər ki, istifadəsində olmuş qaz sayğacına güya tərəfdən müdaxilə olunduğu üçün ona 518,40 manat məbləğində cərimə hesablanıb və bundan başqa istismara yararsız hesab edilən qaz sayğacının dəyəri olan 213 manat pulu da ödəməlidir. Bu axı ağılasığmazdır. Sayğac yaşayış evindən kənarında, yol tərəfdə quraşdırılmışdır. Sayğac çıxarılməkən bütün möhürləri üzərində olub və belə olan halda sayğacın daxilinə müdaxilə etmək mümkün deyildir. Bundan başqa yoxlama rəyindən də görüldüyü kimi sayğac uzun illər istismarda olduğu üçün korroziyaya uğrayıb. Cərimənin hesablanması üçün əsaslardan biri metrologiya plombunun yuvasının ətrafının zədəli olmasıdır. Bu axı gülüncdür. Belə çıxır ki, plombun özünə müdaxilə olunmayıb yalnız ətrafına olunub? Plombun ətrafına müdaxilə etməknən istehlakçı nə əldə edir? Qaz sayğacına hər ay Azəriqazın əməkdaşları tərəfindən baxış keçirilirdi, əgər tərəfdən qaz sayğacına hər hansı bir müdaxilə olunsaydı dərhal xəbərləri olardı. Abonent saldosundan da görüldüyü kimi o, hər ay istehlak etdiyi qazın dəyərini artıqlaması ilə ödəmişdir. Buna görə də hesab etmişdir ki, cərimə olunması heç bir məntiqə, qanuna, hüquqi akta əsaslanmadan həyata keçirilmişdir. O, istifadəsində olmuş qaz sayğacına müdaxilə etməmişdir.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddia ərizəsinin təmin edilməsi, XXXXİstehsalat Birliyinin XXXXoğlunun qaz

sərfiyyatına görə tələb etdiyi 514 manat və sayğacın dəyərinə görə tələb olunan 212.28 manat məbləğində borcun silinməsi silinməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən apellyasiya şikayəti verilərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXİB-nin nümayəndələri tərəfindən XXXXoğluna məxsus ünvanında sayğac çıxarılmış və dövlət yoxlamasından keçirilməsi üçün "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nə göndərilmişdir. "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nin laboratoriyasında sayğacın kənar təsir nəticəsində deşilməsi və istismara yarasız olması müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin XXXX-ci il tarixli, 80 sayılı "Qazdan istifadə Qaydaları"nın 4.9-cu maddəsinə əsasən zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Göstərilənlərə əsasən XXXXoğlunun ünvanında quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olunduğu üçün istifadə edilmiş təbii qazın dəyəri 518,40 manat, sayğacın dəyərinə görə 212,88 manat borcun silinməsi hesablanmışdır. Lakin birinci instansiya məhkəməsi bunların heç birinə hüquqi qiymət verməmişdir.

İş üzrə tərəflərə məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımi qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, tərəflər məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməmələrinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişlər. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq tərəflərin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətini mülki işin materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli və hazırki iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

İş materiallarında olan XXXXİB-nin qaz sayğacının çıxarılması, quraşdırılması və istismara qəbulu haqqında XXXX-ci il tarixli 5384477 nömrəli aktının surətindən görünür ki, iddiaçının evində quraşdırılmış sayğac yeni sayğacla əvəzlənmişdir.

İş materiallarında olan təbii qazdan istifadə qaydalarının pozulması haqqında XXXX-ci il tarixli 0168297 sayılı aktında sayğacın hesablama mexanizminin qoruyucu örtüyünün üzərinə vurulan metrologiya və element plomb yuvalarının ətrafının zədəli olması, saygacın klapanının işlək olmaması, giriş yivli birləşmənin korrupsiyaya uğraması göstərilmişdir.

İş materiallarında olan abonentin saldosundan görünür ki, iddiaçının abonent hesabına 518.4 manat borc hesablanmışdır.

İş materiallarında olan XXXXİB-nin XXXX-ci il tarixli qərarının surətindən görünür ki, itirilmiş qazın bərpası üzrə 2592 kub.metr qazın dəyərinin ödənilməsi qərara alınmışdır.

İş materiallarında olan AKTNə MSK-29/1710-0243 surətindən görünür ki, iddiaçının evinə quraşdırılmış smartkart tipli qaz sayğacı XXXX-ci il tarixli yoxlama aktı nəticəsində yarasız hesab edilmişdir.

Məhkəmə iclasında iş materialları ilə müəyyən edilmişdir ki, iddiaçının yaşadığı evə verilən təbii qazın istehlak miqdarını ölçmək üçün quraşdırılmış sayğac yenisilə əvəzlənmişdir. Yoxlama zamanı çıxarılmış sayğacın hesablama mexanizminin qoruyucu örtüyünün üzərinə vurulan metrologiya və element plomb yuvalarının ətrafının zədəli olması, saygacın klapanının işlək olmaması, giriş yivli birləşmənin korrupsiyaya uğraması müəyyən edilmişdir. Buna görə cavabdeh tərəfindən iddiaçıdan sayğacın dəyəri 212.28 manat və itirilmiş qazın bərpası məqsədilə 518.4 manat tələb edilir.

"İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun:

3-cü maddəsinə əsasən öz hüquqlarının və qanuni mənafeylərinin müdafiəsi üçün səlahiyyətli dövlət orqanlarına və məhkəməyə müraciət etməyə istehlakçıların hüquqları vardır;

18-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən dövlət istehlakçıların mənafelərinin müdafiəsinə təminat verir. Maddənin 2-ci bəndinə əsasən istehlakçıların hüquqlarının dövlət müdafiəsini Azərbaycan Respublikasında istehlakçıları üçün nəzərdə tutulan malların (işlərin, xidmətlərin) keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və istehlakçıların Qanunla qorunan başqa hüquqlarının

müdafiəsinə nəzarət edən müvafiq dövlət orqanları və məhkəmə öz səlahiyyətləri hüduqlarında həyata keçirirlər;

26-cı maddəsinə görə istehlakçıların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsinə məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçılar hüquqlarının pozulması barədə qaldırılan iddialara görə dövlət rüsumu verməkdən azad edirlər.

Belə ki, «Qaz təchizatı» haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 8-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə

Bu maddənin 9-cu bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərilməlidir. Qaz sayğacının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğacının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

«İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 13-cü maddəsində göstərilir ki, satıcı (icraçı) istehlakçını maraqlandıran malın (işin, xidmətin) qiyməti, istehlak xassələri (ərzaq malları barəsində isə; həm də tərkibi, yararlılıq müddəti, kaloriliyi, sağlamlıq üçün zərərli maddələrin normativ sənədlərin tələbləri ilə müqayisəli miqdarı), əldə edilməsi şərtləri, təminat öhdəlikləri və iddiaların irəli sürülməsi, malın işlədilməsi, saxlanması və təhlükəsiz istifadəsi üsulları və qaydaları barəsində istehlakçıya zəruri və düzgün məlumat verməlidir.

«Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin XXXX tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş «Qazdan istifadə Qaydaları»nın:

4.2-ci bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir;

4.5-ci bəndinə əsasən Qaz sayğacının növbəti dövlət yoxlamasından keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının dövlət yoxlanılmasından keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir;

4.7-ci bəndinə əsasən sayğacın üzərində olan plomblar kənar müdaxilələrdən qorunmaq üçün müvafiq örtüklə örtülməli (fiziki şəxs olan istehlakçılarının sayğacını qaz paylayıcısı tərəfindən) və sayğac göstəricisinə sərbəst şəkildə baxılmasına imkan olmalıdır;

4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçılarının qaz sayğacının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı, hüquqi şəxslərin qaz sayğacının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar;

4.9-cu bəndinə əsasən istehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir.

Göründüyü kimi, iddiaçı XXXXoğluna məxsus ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçı tərəfindən edilməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Belə olan halda da məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddiaçı, əsassız olaraq cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən onun yaşadığı evə dair hesablanmış 212.28 manat sayğacın dəyəri və müdaxilə olduğu üçün

itirilmiş qazın dəyəri 518,40 manat məbləğində borcun silinməsi barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etməkdə haqlı olmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası da birinci instansiya məhkəməsinin iddianın təmin edilməli olmasından ibarət gəlidiyi qənaətlə, habelə onun əsaslandırılması ilə razılaşaaraq hesab edir ki, qətnamə qanuni və işin hallarına uyğundur, habelə onun qəbulu zamanı maddi və prosesual hüquq normalarının pozuntusuna yol verilməmişdir.

Eyni zamanda kollegiya apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşmayaraq, hesab edir ki, bu dəlillər qəbul edilmiş qətnamənin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Belə ki, apellyasiya şikayətində də cavabdeh, iddiaçıya məxsus ünvanda olan sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçının təqsiri üzündən baş verməsini sübut edə bilməmişdir. Belə olan halda da, həmin müdaxiləyə görə hesablanmış borcun iddiaçıdan tutulması əsassızdır.

Məhkəmə kollegiyası həmçinin qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinə dəyişiklər edilməsi haqqında (XXXX-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş) XXXX-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunundan sonra Məcəlləyə yeni məzmununda 404-1-ci maddə əlavə edilmişdir ki, həmin həmin maddəyə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsində baxılan mülki işlər üzrə iddianın qiyməti iki min manatdan az olan əmlak xarakterli iddialar üzrə qətnamələrdən kassasiya şikayəti verilə bilməz. Belə olan halda müəyyən edilir ki, prosesual qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliyə görə hazırki qətnamədən kassasiya şikayəti verilməsi nəzərdə tutulmamışdır.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosesual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 372, 382, 384.0.1 və 404-1-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

qəət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamə qəbul edildiyi andan qanuni qüvvəyə minir.

Qətnamədən kassasiya şikayəti verilə bilməz.